

ŽIRAFÁ V NESNÁZÍCH

AKTIVITA: VODA KOLEM NÁS

Anotace:	Žáci se hravou formou seznámí s tématem nedostatku vody a její nerovnoměrné dostupnosti ve světě. Zhlédnou animovaný film o žirafě, které mocný samovládce odpojí vodu a ona poté musí hledat nový domov. Žáci se zamýšlejí nad tím, jaké důsledky by pro ně samotné mělo, kdyby se ocitli bez vody. V navazující aktivitě žáci pracují s pracovním listem a odhadují, kolik vody se spotřebuje při běžných denních činnostech. V rámci reflexe se pak zamýšlejí, proč je pro nás voda důležitá. Cílem aktivity je podpořit u žáků porozumění hodnotě vody a přemýšlení nad možnostmi jejího šetření v každodenním životě.
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	ZV a GV: jazyk a jazyková komunikace, člověk a jeho svět (ZŠ), člověk a společnost, člověk a příroda, člověk a zdraví OV: jazykové vzdělávání a komunikace, společenskovední vzdělávání / občanský vzdělávací základ, přírodovědné vzdělávání, vzdělávání pro zdraví
Průřezová témata:	ZV a GV: OSV, VDO (ZŠ) VMEGS, MKV, ENV OV: OVDS, ČŽP
Klíčové kompetence:	ZV a GV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské OV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí
Doporučený věk:	7+
Cíle:	Žáci: ▪ si uvědomují hodnotu vody jako důležitého přírodního zdroje ▪ umí odhadnout spotřebu vody při různých činnostech ▪ jsou motivováni přemýšlet nad vlastním jednáním a nad možnostmi změny ve prospěch přírody a lidí
Délka:	45 min. (včetně projekce filmu)
Pomůcky:	▪ PRACOVNÍ LIST do dvojic či do skupin ▪ LIST PRO VYUČUJÍCÍ ▪ MATERIÁL (roztříhaný na čtvrtiny) ▪ psací potřeby

Postup:

1. V úvodu položíme žákům otázku: *Co by se stalo, kdyby nám někdo zítra úplně odpojil vodu?* Necháme je hádat, co by jim chybělo, co by nemohli dělat – pít, mytí rukou, zálivka kytek...
2. Následuje **projekce filmu**.
3. Poté provedeme reflexi emocí pomocí metody jednoho slova. Vyzveme žáky, aby jeden po druhém jmenovali jedno slovo, které nejlépe vystihuje jejich pocit, dojem nebo náladu z filmu. Jednotlivá slova můžeme zapisovat na tabuli, ale nekomentujeme je. Teprve poté, co se všichni žáci vyjádří, je můžeme vyzvat k doplňujícím komentářům či otázkám.
Poznámka: Využijte další metody reflexe emocí po filmové projekci.
4. Následuje skupinová diskuse. Ptáme se žáků: *Kde myslíte, že se film odehrával?* (Můžeme promítnout mapu světa a ukázat si, kde na světě jsou suché oblasti a kde je Česká republika.) *Proč žirafu odpojili od vody? Co se stalo, když neměla vodu? Mohlo by se i u nás stát, že nepoteče voda? Kde si myslíte, že je nedostatek vody? Zažil jste někdo omezení kvůli nedostatku vody?* (Např. v létě na chatě, na dovolené.) Při diskuzi můžeme doplnit faktické údaje z informačních textů k lekci.
5. Zeptáme se žáků, zda si dovedou představit jeden litr vody. Ukážeme jim, jak takový litr vody vypadá (využijeme např. krabici mléka, litrovou láhev nebo džbán). Následně rozdělíme žáky do skupin (menší žáky do dvojic), rozdáme jim **PRACOVNÍ LIST** s tipovačkou a necháme je společně se domluvit na odpovědích na otázky *Kolik spotřebujeme vody, když...* Je důležité jim dobře vysvětlit, že odhadnout správné množství je těžké a nečekáme, že budou vědět správnou odpověď – mají se pouze pokusit o tip.
6. Následně odpovědi konfrontujeme v rámci celé třídy. Ptáme se žáků, jestli je některá odpověď překvapila.

Reflexe:

V reflexi si shrneme nejdůležitější poznatky z celé lekce. Diskutujeme, jak se mění vztah k vodě podle toho, kde žijeme, a jak můžeme vodou šetřit. Na závěr rozdáme každému žákovi jednu kapku vody z **MATERIÁLU** a necháme je samostatně napsat: *Proč je voda důležitá?*

Poznámka:

Kapky poté můžeme nalepit na „mrak“ z papíru na nástěnce.

Zkušenosti z praxe:

Aktivitu Voda kolem nás jsem realizoval ve 3. třídě ZŠ, přičemž šlo o první zkušenost těchto žáků s výukou s filmem. Úvodní otázka „Co by se stalo, kdyby nám někdo zítra odpojil vodu?“ fungovala skvěle. Žáci hned přicházeli s nápady jako „neumyju si ruce“, „nepůjde záchod“, „nebudu moct zalít kytíčky“.

Přešli jsme k projekci filmu. V rámci reflexe zazněly výrazy jako *smutek, sama, nespravedlnost, voda, pryč*. Pracovní list bylo třeba se žáky předem projít a ujistit se, že rozumí všem výrazům (například spotřeba vody). Pomáhalo, když jsme situace převáděli na konkrétní zážitky – například „Kolik vody asi spotřebuji, když si čistím zuby bez kelímku a nechám téct vodu?“

V závěrečné části žáci psali na kapky vody, proč je pro nás voda důležitá. Odpovědi byly stručné, ale silné: „Bez vody bych nebyl.“, „Aby mohly žít ryby.“, „Aby kytky neumřely.“, „Protože pak můžu pít a být zdravý.“ Kapky jsme vystavili ve třídě. Doporučil bych kolegům, kteří budou s touto aktivitou pracovat, aby se nebáli pracovat i s mladšími žáky, jen je potřeba více je vést a podporovat. Aktivita pomáhá žákům chápat svět v souvislostech.

Jakub Hromas, ZŠ Chvaly

Poté následovala projekce filmu s metodou jednoho slova. Žáci správně pochopili vysvětlení metody, zmiňovali slova jako *přátelství, cestování, nepřijetí, voda*. Následně jsme společnými silami došli k tomu, že by se začátek filmu nejspíše mohl odehrávat v Africe a další části v nějaké evropské zemi, jako například v Anglii. Dostali jsme se také k pocitům žirafy poté, co se dostala do země, kde vyčnivala. Žáci se správně vraceli ke slovům uvedeným v rámci reflexe a někteří se o ně i opírali ve svých odpovědích. Ve skupinové práci – tipovačce – je dobré věnovat více času vysvětlení zadání. Žáci by ji měli brát jako hru a snahu celé třídy, jako jednoho týmu, a najít co nejpřesnější tip, aby se nebáli špatné odpovědi. Při společné kontrole byla některá čísla pro děti překvapením a dobře se z tohoto momentu přešlo do poslední části, kdy žáci psali do kapek, proč je pro ně voda důležitá.

Celkově mám z hodiny velmi dobrý pocit, žáci se zapojovali, aktivita je zajímavá. Pokud chcete lekci stihnout za 45 minut, je třeba hlídat si čas.

Ukázka realizace:

